

คำวินิจฉัยของ นายมานิต วิทยาเต็ม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๘/๒๕๔๘

วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๔๘

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเกษตรก้าวหน้า

๑. นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเกษตรก้าวหน้า สรุปได้ว่า

๑.๑ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้จัดแจ้งการจัดตั้งพรรคเกษตรก้าวหน้าตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๔ เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑

๑.๒ พรรคเกษตรก้าวหน้า ได้รับการสนับสนุนเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๔ และปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่กฎหมายได้บัญญัติไว้และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒

๑.๓ พรรคเกษตรก้าวหน้าได้รายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๔ และปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ตามแบบที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (สำนักงาน กกต.) กำหนด โดยปี ๒๕๔๔ สำนักงาน กกต. ได้รับรายงานเมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๔๕ และปี ๒๕๔๕ ได้รับรายงานเมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๖ โดยพรรคเกษตรก้าวหน้าได้ส่งหลักฐานการใช้จ่ายเงินประกอบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปีดังกล่าว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ สรุปว่ามีการใช้จ่ายเงินเป็นไปตามที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองตามแผนงานโครงการที่พรรคเกษตรก้าวหน้าแจ้งขอรับการสนับสนุน

๑.๔ เมื่อสำนักงาน กกต. ได้รับรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองจากพรรคการเมืองต่าง ๆ แล้ว จึงเสนอประธานกรรมการการเลือกตั้ง (นายทะเบียนพรรคการเมือง)

พิจารณาแต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมือง เพื่อตรวจสอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปีที่ผ่านมาตามที่พรรคการเมืองรายงานการใช้จ่ายเงินมายังสำนักงาน กกต. คณะทำงาน ฯ ได้ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๔ และได้รายงานผลการตรวจสอบต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ โดยมีข้อสังเกตว่าพรรคเกษตรก้าวหน้า จะต้องชี้แจงหรือส่งเอกสารเพิ่มเติม สำนักงาน กกต. จึงแจ้งให้พรรคเกษตรก้าวหน้าชี้แจงและส่งเอกสารเพิ่มเติม พรรคเกษตรก้าวหน้าได้ชี้แจงและส่งเอกสารเพิ่มเติม จากการตรวจสอบเอกสารพบว่าพรรค ฯ จะต้องส่งคืนเงินกองทุน ฯ ตามโครงการจัดหาสมาชิกเพิ่ม จำนวน ๘๒,๗๐๐ บาท เนื่องจากไม่มีหลักฐานการจ่ายเงิน แต่พรรค ฯ ยังไม่ส่งคืน

๑.๕ ต่อมานายทะเบียนพรรคการเมืองได้มีคำสั่งลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๔๖ แต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบการใช้จ่ายเงินที่ได้รับสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองของพรรคเกษตรก้าวหน้าขึ้นเป็นการเฉพาะ ผลการตรวจสอบปรากฏว่า

พรรคเกษตรก้าวหน้ารายงานการใช้จ่ายเงินไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ ดังนี้

(๑) การรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง เนื่องจากในการจัดพิมพ์เอกสารของพรรคเกษตรก้าวหน้า พรรคได้รายงานการใช้จ่ายเงินว่า ได้ชำระค่าจัดพิมพ์เอกสารเรียบร้อยแล้ว แต่ข้อเท็จจริงได้ชำระค่าจัดพิมพ์เอกสารดังกล่าวครบถ้วนในปี ๒๕๔๖

(๒) การรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง เนื่องจากในการจ้างบุคลากรของพรรคเกษตรก้าวหน้า พรรคได้รายงานการใช้จ่ายเงินว่า ได้ชำระค่าจ้างบุคลากรตามจำนวนและอัตราค่าจ้างที่ได้รับอนุมัติแผนงานและโครงการ แต่ข้อเท็จจริงพรรคได้จัดทำหลักฐานการจ่ายเงินค่าจ้างบุคลากร (ใบสำคัญรับเงิน) เป็นเท็จ โดยมีบุคลากรของพรรคบางคนไม่เคยได้รับเงินค่าจ้างดังกล่าวและไม่เคยลงลายมือชื่อรับเงินในใบเสร็จรับเงินของพรรคแต่อย่างใด

(๓) การรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนดังกล่าว ไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเกษตรก้าวหน้า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง เนื่องจากพรรคเกษตรก้าวหน้าไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๖๒ ซึ่งเป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

๒. ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาเมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๔๖ มีคำสั่งให้รับคำร้องนี้ไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๒ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป พรรคเกษตรก้าวหน้า โดยนางนุจรินทร์ โคตรธรรม หัวหน้าพรรค ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา สรุปได้ว่า

๒.๑ ในส่วนที่เกี่ยวกับประเด็นว่าพรรคเกษตรก้าวหน้าจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปี ๒๕๔๔ และในรอบปี ๒๕๔๕ ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ หรือไม่ นั้น พรรคเกษตรก้าวหน้าขอชี้แจงและยอมรับตามข้อเท็จจริงเท่าที่ให้อภัยคำต่อคณะสอบสวนข้อเท็จจริงทุกประการ ส่วนข้อกล่าวหาทั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายตามที่คณะทำงานตรวจสอบการใช้จ่ายเงินที่ได้รับ การสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองของพรรคเกษตรก้าวหน้าได้พิจารณานั้น ได้รับทราบโดยตลอดแล้ว ไม่ขอชี้แจงคัดค้านข้อกล่าวหาอีกและขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเกษตรก้าวหน้าตามคำร้องของผู้ร้อง

๒.๒ นางนุจรินทร์ โคตรธรรม หัวหน้าพรรคเกษตรก้าวหน้า ขอชี้แจงในฐานะส่วนตัวสรุปได้ว่าตนเองเป็นภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายของนายประดิษฐ์ โคตรธรรม ผู้อำนวยการพรรคเกษตรก้าวหน้า ซึ่งถึงแก่กรรมไปแล้วก่อนการสอบข้อเท็จจริงสิ้นสุดลง ตนไม่มีความรู้เรื่องการเมืองและไม่ทราบเรื่องเกี่ยวกับการจ้างและการรับเงินเดือนของผู้ว่าการพรรค รองผู้ว่าการพรรค นักวิชาการ ลูกจ้าง อาสาสมัคร แต่อย่างใด เรื่องต่าง ๆ นั้น นายประดิษฐ์ โคตรธรรม เป็นผู้ชี้แจงให้ตนรับรู้ทั้งสิ้น

๒.๓ ในส่วนคำขอทำายคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา นอกจากพรรคเกษตรก้าวหน้าจะได้ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเกษตรก้าวหน้าแล้วนั้น ยังได้มีคำขอโดยกล่าวถึงส่วนความผิดทางอาญา และการสืบหาทรัพย์สิน หนี้สิน ของพรรคเกษตรก้าวหน้า โดยขอให้ศาลรัฐธรรมนูญเรียกสมาชิกพรรค

หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง หรือองค์กรที่เป็นคู่กรณี มาชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ และขอให้สาขาพรรค และสมาชิกพรรคร่วมกันสืบหาทรัพย์สิน หนี้สิน ของพรรคเกษตรก้าวหน้าเพื่อส่งคืนกองทุน ฯ ด้วย

มีประเด็นที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่ากรณีมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคเกษตรก้าวหน้า เนื่องจากพรรคเกษตรก้าวหน้าจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๔ และในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ หรือไม่

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

“มาตรา ๖ รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้”

“มาตรา ๒๗ สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้โดยชัดแจ้ง โดยปริยาย หรือโดย คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครองและผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และ องค์กรอื่นของรัฐโดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมายและการตีความกฎหมายทั้งปวง”

“มาตรา ๔๗ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการร่วมกันจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองเพื่อสร้างเจตนารมณ์ทางการเมืองของประชาชนและเพื่อดำเนินกิจการในทางการเมืองให้เป็นไปตามเจตนารมณ์นั้น ตามวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้

การจัดองค์กรภายใน การดำเนินกิจการ และข้อบังคับของพรรคการเมือง ต้องสอดคล้องกับ หลักการพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือสมาชิกพรรคการเมืองตามจำนวนที่กำหนดในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ซึ่งเห็นว่ามติหรือข้อบังคับในเรื่องใดของพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกอยู่นั้นจะขัดต่อสถานะและการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือขัดหรือแย้งกับหลักการพื้นฐานแห่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีสิทธิร้องขอให้ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามติหรือข้อบังคับดังกล่าวขัดหรือแย้งกับหลักการพื้นฐานแห่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ให้มติหรือข้อบังคับนั้นเป็นอันยกเลิกไป”

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

“มาตรา ๕๖ ให้มีกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายในการสนับสนุนพรรคการเมืองและการดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวกับการพัฒนาพรรคการเมืองตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด โดยกองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

- (๑) เงินที่ได้รับจากงบประมาณรายจ่าย
- (๒) เงินค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา
- (๓) เงินค่าปรับที่ได้รับจากการลงโทษผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
- (๔) เงินหรือทรัพย์สินที่พรรคการเมืองได้รับโดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
- (๕) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนตามมาตรา ๖๘
- (๖) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้มอบให้เพื่อสมทบกองทุน
- (๗) เงินดอกผลของกองทุน
- (๘) เงินรายรับอื่น

การส่งเงินค่าปรับตาม (๓) หรือเงินหรือทรัพย์สินตาม (๔) เข้ากองทุนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด”

“มาตรา ๕๗ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมืองและควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินทุนหมุนเวียน

ในการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมืองและควบคุมดูแลกองทุนให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อทำหน้าที่แทน โดยคณะกรรมการดังกล่าวให้ประกอบด้วย นายทะเบียนเป็นประธานกรรมการ กรรมการการเลือกตั้งซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มอบหมายหนึ่งคน ผู้แทนกระทรวงการคลังหนึ่งคน ผู้แทนสำนักงานประมาทหนึ่งคน ผู้แทนของพรรคการเมือง ซึ่งสมาชิกในสังกัดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเลือกกันเองจำนวนสามคน และผู้แทนของพรรคการเมืองซึ่งไม่มีสมาชิกในสังกัดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเลือกกันเองจำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการ และให้เลขธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นกรรมการและเลขานุการ

วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนของพรรคการเมือง และการประชุมคณะกรรมการตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด”

“มาตรา ๖๒ พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทิน ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป”

“มาตรา ๖๓ ในกรณีที่พรรคการเมืองใดได้รับเงินสนับสนุนไปแล้ว ถ้าต่อมาปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองนั้นไม่ดำเนินการตามมาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ หรือ มาตรา ๔๐ ให้นายทะเบียนเรียกคืนเงินสนับสนุนดังกล่าวและให้นายทะเบียนนำเงินสนับสนุนที่เรียกคืนส่งเข้ากองทุน”

“มาตรา ๖๕ พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง
- (๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน
- (๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕
- (๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง
- (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๕

หรือมาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้วให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา”

“มาตรา ๘๓ คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือประธานสาขาพรรคการเมืองผู้ใดไม่จัดให้มีการทำบัญชีของพรรคการเมือง หรือสาขาพรรคการเมือง แล้วแต่กรณี ตามมาตรา ๓๗ หรือจัดให้มีการทำบัญชีของพรรคการเมืองหรือสาขาพรรคการเมืองโดยละเว้นการลงรายการในบัญชีลงรายการเท็จในบัญชี แก้ไขบัญชี ซ้อนเร้นหรือทำหลักฐานในการลงบัญชีอันจะเป็นผลให้การแสดงที่มาของรายได้และการใช้จ่ายของพรรคการเมืองไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท”

ข้อพิจารณาและการวินิจฉัย

พิจารณาแล้วเห็นว่าตามแนวทางพิจารณาวินิจฉัยส่วนตนในหลายคดีที่ผ่านมา ผู้ทำคำวินิจฉัยถือว่าการที่เกิดปัญหาพรรคการเมืองใช้จ่ายเงินและทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองไม่ถูกต้องนั้น เป็นเหตุที่กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองจะเรียกเงินคืนและระงับการจ่ายเงินสนับสนุนต่อไป รวมทั้งอาจดำเนินคดีทางแพ่งและอาญาตามควรแก่กรณีด้วย แต่การที่จะยุบพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นั้น เป็นการขัดต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๗ และต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ศาลรัฐธรรมนูญไม่พึงรับบังคับให้ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง

ในคดีรายพรรคเกษตรก้าวหน้านี้ นางนุจรินทร์ โคตรธรรม หัวหน้าพรรคได้ชี้แจงว่าไม่ขอคัดค้านข้อกล่าวหาและขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเกษตรก้าวหน้าตามคำร้องของผู้ร้องและความคิดเห็นที่ประชุมใหญ่ของพรรคซึ่งจัดการประชุมขึ้นหลังจากที่นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญแล้ว นอกจากนี้ นางนุจรินทร์ โคตรธรรม หัวหน้าพรรคเกษตรก้าวหน้ายังขอชี้แจงในฐานะส่วนตัวอีกว่าตนเองเป็นภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายของนายประดิษฐ์ โคตรธรรม ผู้อำนวยการพรรคเกษตรก้าวหน้า ซึ่งถึงแก่กรรมไปแล้วก่อนการสอบข้อเท็จจริงสิ้นสุดลง คนไม่มีความรอบรู้เรื่องการเมืองและไม่ทราบเรื่องเกี่ยวกับการจ้างและการรับเงินเดือนของผู้ว่าการพรรค รองผู้ว่าการพรรค นักวิชาการ ลูกจ้าง อาสาสมัคร แต่อย่างใด เรื่องต่าง ๆ นั้น นายประดิษฐ์ โคตรธรรม เป็นผู้เชิด

ให้ตนรับรู้ทั้งสิ้น พิจารณาแล้วเห็นว่า การจัดตั้งพรรคเกษตรก้าวหน้าโดยแท้จริงแล้ว มิได้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเจตนารมณ์ทางการเมืองของประชาชนและเพื่อดำเนินกิจการทางการเมืองให้เป็นไปตามเจตนารมณ์นั้น ตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ในมาตรา ๔๗ และขัดหลักการของการจัดตั้งพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘ ส่วนข้อที่พรรคเกษตรก้าวหน้าชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญว่าพรรคได้จัดการประชุมใหญ่ตามข้อบังคับพรรค ฯ เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ ที่ประชุมเห็นว่าพรรคไม่มีผู้มีความสามารถนำไปสู่การพัฒนาประชาธิปไตยได้ จึงมีมติให้ยุบพรรค จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคนั้น เป็นเงื่อนไขซึ่งเกิดขึ้นภายหลังและไม่ปรากฏในคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง กรณีไม่อยู่ในวิสัยที่ศาลรัฐธรรมนูญจะนำมาพิจารณาวินิจฉัย

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงให้ยกคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองเสีย ตามแนวทางที่เคยพิจารณาวินิจฉัยไว้ดังกล่าวข้างต้น

นายมานิต วิทยาเต็ม

ตุลาศาลรัฐธรรมนูญ